

Łódź, 13 czerwca 2006 r.

Wyrokiem z dnia 21 lutego 2006 roku opublikowanym dnia 1 marca 2006 r w Dz. U. Nr 34, póź. 243) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że:

"1. Art. 1 ust. 3 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz. 1080, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 72, poz. 802 i Nr 110, poz. 1255, 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 199, poz. 1939 i Nr 223, poz. 2217, z 2004 r. Nr 116, poz. 1202 oraz z 2005 r. Nr 249, poz. 2104) jest niezgodny z art. 2 w związku, z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. b) ustawy z dnia 4 marca 2004 r. o zmianie ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 1202) jest niezgodny z art. 2 w związku z art. 32 Konstytucji."

Przedmiotem postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym było zbadanie zgodności art.1 ust. 3 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, póź. 1080 ze zm.; dalej ustawa o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym) i art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 4 marca 2004 r. o zmianie ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, poz. 1202; dalej: ustawa z 4 marca 2004 r.) z art. 32 w związku z art. 2 Konstytucji.

Ustawa z 4 marca 2004 r. pozbawiła prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego między innymi pracowników samorządowych wymienionych w art. 2 pkt 1 lit. a-c i pkt 3 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1593 ze zm.), tj. pracowników zatrudnionych na podstawie wyboru wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie powołania, tj. zastępcy wójta (burmistrza, prezydenta), sekretarza gminy, sekretarza powiatu, skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu), skarbnika powiatu (głównego księgowego), skarbnika województwa (głównego księgowego). Zgodnie zaś z art. 4 ustawy z 4 marca 2004 r., za rok 2004 dodatkowe wynagrodzenie roczne dla wymienionych grup pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru bądź powołania przysługuje w wysokości połowy dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Istotne znaczenie w niniejszej sprawie mają konsekwencje wyroku Trybunału. Podstawowym skutkiem wyroku jest wyeliminowanie z obrotu prawnego wskazanych w petitum wyroku przepisów. Oznacza to, że zarówno art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 4 marca 2004 r. o zmianie ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 116, póź. 1202), jak i art. 1 ust. 3 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz. 1080 ze zm.) zostają wyeliminowane z obrotu prawnego. Nie będzie więc w ustawie o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej zakwestionowanych

przepisów wyłączających niektórych pracowników samorządowych z prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Zatem po ogłoszeniu wyroku w odpowiednim dzienniku urzędowym - podmioty wymienione w zakwestionowanych przepisach odzyskały prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników jednostek sfery budżetowej na zasadach ogólnych, tak jak to było przed nowelizacją dokonaną ustawą z 4 marca 2004 r. o zmianie ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z uzasadnieniem wyroku TK eliminacja z obrotu prawnego niekonstytucyjnych przepisów nie powoduje jednak konieczności zwrotu (wraz z odsetkami) części niewypłaconego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za rok 2004 i całości dodatkowego wynagrodzenia rocznego za rok 2005 w stosunku do niektórych (wymienionych w kwestionowanych przepisach) pracowników samorządowych.

Zdaniem KRRIO treść art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym, zgodnie z którym wypłacane jest ono z wyodrębnionych na ten cel środków na wynagrodzenia, nie później niż w ciągu pierwszych trzech miesięcy roku kalendarzowego następującego po roku, za który przysługuje to wynagrodzenie, prowadzi do wniosku, że "trzynastka", za 2005 rok przysługuje pracownikom określonym w art. 2 pkt 1 lit. a-c i pkt 3 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, póź. 1593 ze zm.).

Trzynasta pensja ustalona po ogłoszeniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego (zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej) nie jest "zwrotem trzynastki za rok 2005 (wraz z odsetkami)", tylko normalnym świadczeniem pracowniczym. Uważamy więc, że przyznanie trzynastki za rok 2005 i 2004 pracownikom, którym wcześniej - niezgodnie z Konstytucją - prawo do niej odebrano, jest zgodne z prawem. Zgodnie z orzecnictwem Sądu Najwyższego po negatywnym wyroku TK nie można brać pod uwagę przepisów wycofanych z obrotu prawnego jako niekonstytucyjne. Nie mogą one być w dalszym ciągu stosowane jako źródło praw i obowiązków. KRRIO nie kwestionując wyroku TK zauważa, że w stanie faktycznym wywołanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 21 lutego 2006 roku skuteczność ex nunc odnosi się tylko do obowiązywania aktu prawnego uznanego w/w wyrokiem za niekonstytucyjny, nie odnosi się natomiast do stosowania danego aktu.

Wobec faktu zasądzenia przez sądy powszechne tzw. trzynastek za lata 2004 i 2005, co wskazuje, że sądy te uznają, iż orzeczenie TK wywołuje skutki także w stosunku do wymienionych lat, Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych wskazuje regionalnym izmom obrachunkowym na niecelowość kwestionowania tego rodzaju wydatków dokonywanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Przewodniczący
Krajowej Rady Regionalnych
Izb Obrachunkowych

/-/ dr Stanisław Srocki